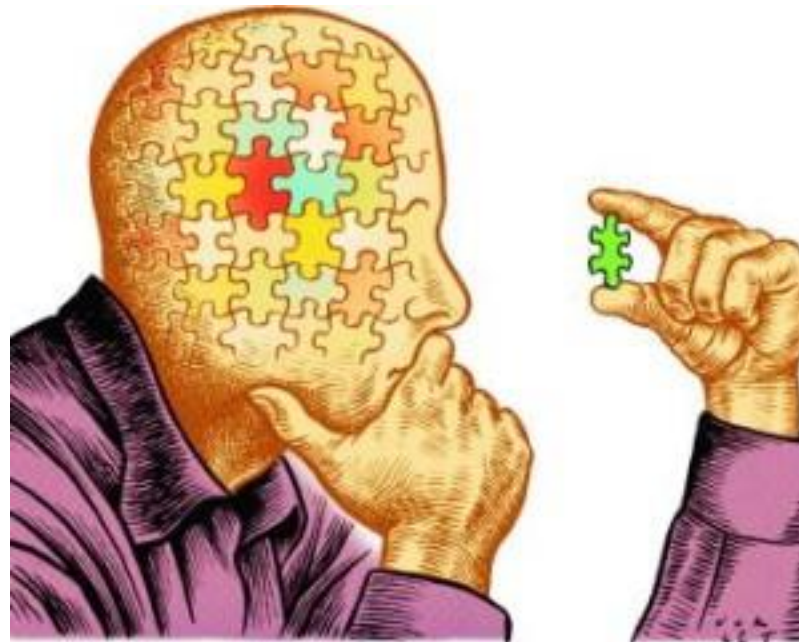

Κριτική Σκέψη

Τι είναι; (υπάρχουν πολλοί ορισμοί)

- Η κριτική σκέψη είναι μία λογική διαδικασία με την οποία αναλύονται, συνθέτονται και αξιολογούνται οι πληροφορίες που συλλέγονται ή παράγονται από την παρατήρηση, την εμπειρία, το συλλογισμό και την επικοινωνία, και χρησιμεύει ως οδηγός για πεποιθήσεις και δράσεις
- Περιλαμβάνει την παράθεση πραγματικών αποδείξεων, την ικανότητα απομόνωσης του προβλήματος από το πλαίσιό του, τις κατάλληλες μεθόδους για τη δημιουργία μίας κρίσης, και το θεωρητικό υπόβαθρο για την κατανόηση ενός προβλήματος
- Είναι μία διαρκής προσπάθεια εξέτασης κάθε πεποίθησης ή υποτιθέμενης γνώσης υπό το φως των αποδείξεων που τις υποστηρίζουν ή τις αμφισβητούν, καθώς και των σχετικών συμπερασμάτων που ανακύπτουν

Διαδικασία κριτικής σκέψης

- Αναγνώριση προβλημάτων
- Κατανόηση προτεραιοτήτων
- Συγκέντρωση σχετικών πληροφοριών
- Εντοπισμός αστήριχτων υποθέσεων και αξιών
- Ερμηνεία δεδομένων
- Αναγνώριση λογικών σχέσεων μεταξύ διαφόρων προτάσεων
- Εξαγωγή και δοκιμή συμπερασμάτων και γενικεύσεων
- Ανακατασκευή πεποιθήσεων με βάση την ευρύτερη εμπειρία
- Ακριβείς κρίσεις για συγκεκριμένες καταστάσεις της καθημερινότητας

Κριτική σκέψη στη Νοσηλευτική

- Στη Νοσηλευτική, η κριτική σκέψη για τη λήψη κλινικών αποφάσεων είναι η ικανότητα του νοσηλευτή να σκέφτεται με συστηματικό και λογικό τρόπο, με διερευνητική διάθεση και σκεπτικισμό, προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιοτική και ασφαλής νοσηλευτική φροντίδα
- Όταν αποτελεί στοιχείο του νοσηλευτή περιλαμβάνει την προσκόλλησή του σε διανοητικά πρότυπα, την επάρκεια στη χρήση της λογικής, τη δέσμευση ανάπτυξης και διατήρησης συγκεκριμένων τρόπων σκέψης, καθώς και την ικανότητα χρήσης δεξιοτήτων για έγκυρες κλινικές κρίσεις και λήψεις αποφάσεων
- Παρά την ύπαρξη αυτών των συγκεκριμένων προσδοκιών, εξακολουθεί να παρατηρείται μία διάχυτη αβεβαιότητα για τον προσδιορισμό της κριτικής σκέψης και την ευθύνη που φέρουν οι καθηγητές για την προαγωγή της σε φοιτητές και απόφοιτους νοσηλευτικής

Προσοχή

- Η κριτική σκέψη είναι χρήσιμη, αλλά δεν αφορά μόνο στην επίλυση προβλημάτων – έχει να κάνει με τη γενικότερη στάση του νοσηλευτή και τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του, εντός και εκτός νοσηλευτικού πλαισίου
- Η κριτική σκέψη προϋποθέτει τη σφαιρική αντιμετώπιση των καταστάσεων
- Η κριτική σκέψη και η δημιουργικότητα είναι αλληλένδετες έννοιες
- Ένα άτομο με κριτική σκέψη είναι απαλλαγμένο από κάθε μορφή προκατάληψης και λειτουργεί με γνώμονα τη λογική και την αναζήτηση της αλήθειας
- Με την κριτική σκέψη είναι χρήσιμο να φτάνουμε σε αποτελέσματα και **τεκμηριωμένα** συμπεράσματα, αλλά δεν είναι και απαραίτητο: πολλές φορές δεν έχει σημασία να δίνουμε αβέβαιες απαντήσεις που μπορεί να είναι λανθασμένες – είναι σημαντικότερο να θέτουμε τις κατάλληλες ερωτήσεις που είναι σίγουρα σωστές

Παραδείγματα απουσίας κριτικής σκέψης

Αδυναμία διαχωρισμού προβλήματος από το πλαίσιο του προβλήματος

- Στους καρκινοπαθείς τελικού σταδίου που βιώνουν έντονο πόνο χορηγείται συστηματικά μορφίνη υπό ιατρική επίβλεψη.
- Η μορφίνη είναι εθιστική και δημιουργείται εύκολα ανοχή. Μπορεί να χορηγηθεί σε ασθενή που βιώνει έντονο πόνο, αλλά σε συγκεκριμένη δοσολογία και για μία ή δύο φορές.

Το άσχετο θέμα

- Οι ΗΠΑ έκαναν πόλεμο με το Ιράκ επειδή υποτίθεται ότι το Ιράκ είχε πυρηνικά όπλα. Τελικά φάνηκε ότι τους ενδιέφερε μόνο το πετρέλαιο, ο πόλεμος ήταν αδικαιολόγητος.
- Όχι, πόλεμοι γίνονται πάντα. Οι ΗΠΑ βοήθησαν το λαό του Ιράκ, τον απελευθέρωσαν από τον δικτάτορα και έχουν επενδύσει δισεκατομμύρια στο Ιράκ.

Παρωπίδες

- Οι ιατροί συστήνουν τη διακοπή του καπνίσματος. Το κάπνισμα ευθύνεται για τους περισσότερους θανάτους που μπορούν να προληφθούν ετησίως, γιατί προκαλεί καρκίνο, ΧΑΠ και διάφορα άλλα προβλήματα υγείας.
- Εγώ όμως έχω δει πολλούς ιατρούς που καπνίζουν.

Αντιστροφή του ζητήματος

- Τα ζώδια, τα ωροσκόπια, το φλιτζάνι και οι χαρτομαντείες δεν ισχύουν. Δεν υπάρχει καμία επιστημονική απόδειξη ότι υπάρχει τρόπος να γνωρίζουμε το μέλλον.
- Εσύ μπορείς να αποδείξεις επιστημονικά ότι δεν ισχύουν;

ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑ-ΤΑΡΟΜΑΝΤΕΙΑ

Μάθε ΤΩΡΑ τα πάντα για το μέλλον σου!!!
Με το πρώτο τηλεφώνημα σου θα βρεις τις λύσεις στο πρόβλημα σου!!!

Κάλεσε με ΤΩΡΑ!!!
Μην αφήνεις αναπάντητα ερωτήματα...

Απο σταθερό και όλα τα κινητά :

90 11 404 111

κα ΠΕΠΥ
Αστρολόγος,
Ταρωμάντης

ΕΓΚΥΡΑ & ΕΧΕΜΥΘΑ

ΖΩΝΤΑΝΑ 24 ώρες ΤΟ 24ωρο

Σταθ. 1,48ευρώ/1' - Κιν. 1,57ευρώ/1' (συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α.)
Οι προβλέψεις απηχούν προσωπικές απόψεις. Για υποδείξεις - παράπονα : 214 214 80 20, mediate1 - Τ.Κ. 11524 - Λεωφ. Κηφισίας 125-127 Αθήνα

Οπαδισμός

Αδυναμία κατανόησης πιθανοτήτων

- Οι πιθανότητες στις τυχαίες δοκιμές παραμένουν ίδιες ανεξάρτητα από τον αριθμό των δοκιμών, αρκεί να παραμένουν ίδιες και οι συνθήκες
- Ένα κέρμα έχει πάντα 50% πιθανότητες να έρθει γράμματα και 50% πιθανότητες να έρθει κορώνα

Προσφυγή στην παράδοση

- Οι ειδικοί λένε ότι δεν πρέπει ποτέ να χτυπάς παιδί, γιατί τους δημιουργούνται ψυχολογικά προβλήματα.
- Δεν ξέρω τι λένε οι άλλοι, αλλά εγώ πιστεύω ότι τα παιδιά χρειάζονται και λίγο ξύλο για να μαθαίνουν. Κι εγώ έφαγα ξύλο από τον πατέρα μου, και εκείνος από τον δικό του, και δεν υπήρξε ποτέ κανένα πρόβλημα.

Προσφυγή στην αυθεντία

- Άκουσα έναν επιστήμονα στην τηλεόραση, ειδικό στη ζωή σε άλλους πλανήτες, να λέει ότι οι εξωγήινοι θα μας επισκεφτούν μέσα στα επόμενα 20 χρόνια.
- Ποιος είναι αυτός ο επιστήμονας; Τι γνώμη έχουν για αυτόν οι συνάδελφοι του; Πού στηρίζεται η άποψη που εκφράζει;

Η αμφισβήτηση πρέπει να έχει όρια

Number of Google hits* for well-known conspiracy theories		
9/11	603,000	America's government knew of the planned terrorist attacks of 2001 but allowed them to go ahead, or even planned and executed them, to justify wars abroad
Area 51	453,000	America's government has covered up evidence of alien life and UFOs which is analysed and stored at Area 51, a remote airbase in Nevada
Elvis	410,000	The king of rock 'n' roll faked his own death to escape the limelight
Apollo	386,000	America's government faked the Apollo lunar programme to deal a propaganda blow to the Soviet Union at the height of the cold war
Shakespeare	375,000	The Elizabethan playwright did not exist. The true author was the Earl of Oxford, Christopher Marlowe, Queen Elizabeth or some other writer
Da Vinci Code	262,000	Jesus Christ married Mary Magdalene and, with the help of the Knights Templar, their bloodline survives today
Reptilian	237,000	Reptilian humanoids, possibly from space, secretly run the world
AIDS	210,000	The killer disease is man-made and was inadvertently or deliberately unleashed
JFK	184,000	Rather than an assassination by a lone gunman, the death of President John F. Kennedy involved the mafia, Marilyn Monroe and a grassy knoll
Diana	165,000	The princess of Wales was murdered by Britain's secret service in cahoots with the royal family

Source: *The Economist* * For search term + "conspiracy" as of Feb 19th 2008

Βασικές αρχές

- Η διαδικασία της κριτικής σκέψης βασίζεται σε ορισμένες αρχές, δηλαδή προτάσεις και δεδομένα που πρέπει να μην επιδέχονται μεταβολή ή αμφισβήτηση
- Αυτές οι βασικές αρχές στηρίζονται σε:
 1. Κοινή γνώση: *η γη γυρίζει*
 - Προσοχή: ορισμένοι άνθρωποι δεν διαθέτουν την κοινή γνώση
 2. Εμπειρία και μαρτυρίες: *ο Α είδε ότι η γη γυρίζει*
 - Προσοχή: ο Α πρέπει να είναι αξιόπιστος μάρτυρας
 3. Επιστημονική αυθεντία: *ο επιστήμονας Α είπε ότι η γη γυρίζει*
 - Προσοχή: η αυθεντία μπορεί επίσης να σφάλει

Ανασταλτικοί παράγοντες της κριτικής σκέψης των φοιτητών της Νοσηλευτικής

- Πολλοί καθηγητές (χωρίς να το συνειδητοποιούν) ασκούν τη διδασκαλία τους με τέτοιο τρόπο ώστε να αναστέλλουν την κριτική σκέψη των φοιτητών
- Κατά συνέπεια, πιο σημαντικό από το να προταθούν στρατηγικές για την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης στους φοιτητές, είναι να συζητηθεί το τι πρέπει να σταματήσουμε να κάνουμε
- Οι ανασταλτικοί παράγοντες σχετίζονται με:
 - Τη δομή των διαλέξεων
 - Την επιδίωξη της τελειότητας
 - Τον όγκο της διδακτέας ύλης
 - Την αποκλειστική χρήση των διαλέξεων

Δομή των διαλέξεων

- Οι καθηγητές συνήθως πιστεύουν ότι ο μόνος τρόπος για να μάθουν κάτι οι φοιτητές είναι να το ακούσουν από αυτούς
- Κατά συνέπεια διαμορφώνουν έτσι τις διαλέξεις ώστε να μην υπάρχουν απορίες από τους φοιτητές, έτσι οι φοιτητές δεν καταβάλλουν ιδιαίτερη προσπάθεια να κατανοήσουν το υλικό που τους παρουσιάζεται
- Αυτή η προσέγγιση ενδέχεται να δώσει στους φοιτητές τη λανθασμένη εντύπωση ότι οι κλινικές καταστάσεις δεν είναι τόσο περίπλοκες και σύνθετες, αντίθετα με ό,τι ισχύει στην πραγματικότητα

Επιδίωξη της τελειότητας

- Ειδικά στην εκμάθηση ορισμένων δεξιοτήτων, οι καθηγητές τείνουν να μεταδίδουν το μήνυμα ότι μόνος ένας τρόπος είναι σωστός – δηλαδή ο δικός τους – και ότι ο φοιτητής πρέπει να εκτελεί με τη δική τους τελειότητα την κάθε δεξιότητα
- Παραβλέπεται έτσι η διδακτική αξία των λαθών, όπως και η σημασία της κριτικής σκέψης προκειμένου ο φοιτητής να φτάσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα με τον δικό του τρόπο
- Ως αποτέλεσμα, οι φοιτητές προσπαθούν να μιμηθούν επακριβώς τον καθηγητή για να πετύχουν τον καλύτερο δυνατό βαθμό στην αξιολόγηση – χωρίς να αναλύουν τη δεξιότητα που μαθαίνουν

Όγκος διδακτέας ύλης

- Επειδή οι καθηγητές επιθυμούν να καλύψουν όσο το δυνατόν περισσότερη ύλη στο χρόνο που έχουν στη διάθεσή τους, χρησιμοποιούν συγκεκριμένο πλαίσιο διδασκαλίας και δεν επιτρέπουν επαρκή χρόνο για την προώθηση της κριτικής σκέψης
- Μία διαφορετική προσέγγιση – με μικρότερο όγκο ύλης – θα μπορούσε να λειτουργήσει καλύτερα, αλλά αυτό εξαρτάται και από την ποιότητα των φοιτητών
- Για παράδειγμα, η μικρότερη ύλη μπορεί να κάνει τους φοιτητές να θεωρήσουν ότι το μάθημα είναι εύκολο, με αποτέλεσμα να αφιερώνουν ελάχιστο χρόνο σε αυτό

Αποκλειστική χρήση διαλέξεων

- Παρά το γεγονός ότι μία διάλεξη έχει αρκετά πλεονεκτήματα, περιορίζει την πνευματική διεύρυνση των φοιτητών και δεν ενεργοποιεί πάντα τη σκέψη τους
- Ο φοιτητής δεν μαθαίνει πώς να μαθαίνει
- Χρειάζεται να αφιερωθεί περισσότερος χρόνος στο διάλογο και τη σκέψη, μέσα από διαφορετικές μεθόδους διδασκαλίας

Στρατηγικές για την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης

1) Συζήτηση

- Το υψηλότερο επίπεδο συζήτησης επιτυγχάνεται όταν γίνεται διάλογος για ένα θέμα που δεν είναι γνωστό από πριν
- Η συζήτηση διατηρεί τη σκέψη των φοιτητών σε εγρήγορση πολύ περισσότερο από ό,τι οι διαλέξεις
- Ο διδάσκων πρέπει να κατευθύνει τη συζήτηση και να απαντά σε ερωτήματα μόνο στην περίπτωση που οι διδασκόμενοι δεν μπορούν
- Η χρήση του διαλόγου υπό τη μορφή διδασκαλίας είναι απρόβλεπτη και μπορεί εύκολα να ξεφύγει από τον στόχο
- Κάποιες από τις ιδέες των διδασκόμενων μπορεί να είναι εσφαλμένες, οπότε χρειάζεται διόρθωση από τον διδάσκοντα

2) Αποτελεσματικές ερωτήσεις

- Η υποβολή ερωτήσεων που έχουν προκαθορισμένη απάντηση πρέπει να περιοριστεί όσο είναι δυνατόν
- Από την άλλη, οι διδάσκοντες πρέπει να αποφεύγουν τις ερωτήσεις που οι απαντήσεις ποικίλουν ανάλογα με τις προτιμήσεις των ερωτώμενων
- Μία καλή μέθοδος είναι η Σωκρατική: κάθε απάντηση σε ερώτηση πρέπει να οδηγεί σε μία άλλη ερώτηση, προκειμένου να αναλυθεί ένα ζήτημα όσο πιο διεξοδικά γίνεται
- Παράδειγμα: Με αρχική ερώτηση «Πώς λειτουργεί το νευρικό σύστημα;» και με διαδοχικές απαντήσεις και ερωτήσεις φτάνουμε στην τελική απάντηση: «Τα ψυχρά επιθέματα αντιμετωπίζουν τον πόνο του ασθενή.»

3) Μάθηση μέσω επίλυσης προβλημάτων

- Κατά τη διαδικασία αυτή, οι διδασκόμενοι αφομοιώνουν συγκεκριμένες γνώσεις (πχ σχετικά με τη χορήγηση φαρμάκων) όταν έρχονται αντιμέτωποι με ένα συγκεκριμένο πρόβλημα, και όχι όταν τους το υπαγορεύουν οι καθηγητές
- Τα προβλήματα που επιλέγονται χρησιμοποιούνται με πρακτικούς τρόπους
- Συνήθως αυτή η μορφή της μάθησης εμπεριέχει ομαδική συνεργασία, η οποία δραστηριοποιεί περισσότερο τη φαντασία και τη δημιουργικότητα, ενώ η συζήτηση μεταξύ των μελών της ομάδας οδηγεί σε πολλές εναλλακτικές λύσεις

4) Συγγραφή

- Οι φοιτητές όλων των επιπέδων μπορούν να ωφεληθούν από τη συγγραφή: οι έγγραφες εργασίες απαιτούν την εφαρμογή διαφόρων τρόπων της κριτικής σκέψης, όπως την ανάμειξη εννοιών, τον καθορισμό προτεραιοτήτων και τη διαμόρφωση συμπερασμάτων
- Για να είναι αποτελεσματική η συγγραφή, οι καθηγητές πρέπει να παρέχουν συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να έχει το κείμενο
- Επίσης σημαντικό είναι οι φοιτητές να καλούνται να διατυπώσουν απόψεις πάνω σε συγκεκριμένα θέματα, αλλά και να εκτιμήσουν την ορθότητα αυτών των απόψεων και το συλλογισμό πάνω στον οποίο βασίζονται

Η καλλιέργεια της σκέψης δεν πρέπει να
αποτρέπει τη δράση

